

MINISTERUL EDUCATIEI NATIONALE
PROIECTUL PHARE-RO 9602-05 TTQM

EDUCATIE PENTRU CALITATE
DOCUMENT AUXILIAR CURRICULAR
CLASELE III- a IV-a

Bucuresti

2000

Grupul de lucru:

inv. gr. I **Iulia Csutak**,
Liceul de Arta, Sf. Gheorghe
drd. **Mariana Norel**,
Scoala Normala Bod Peter Tg. Secuiesc
drd. **Andrea Papp**,
Scoala Generala Varadi Jozsef , Sf. Gheorghe
Coordonator:
dr. **Ligia Sarivan**, ISE, Bucuresti

Referenti:

Prof. univ. dr. **Nicolae Radu**,
Univ. Spiru Haret, Bucuresti
inv. gr. I **Ecaterina Haiduc**
Liceul Cervantes, Bucuresti

PARTEA I

**GHIDUL
INVATATORULUI**
(clasele a III-a a IV-a)

AUTOCUNOASTEREA

Autoaprecierea este indicatorul sanatatii mentale. La varsta de 8-12 ani se diferentiaza autoevaluarea. Pe masura ce creste, copilul va tine seama in autoevaluare de parerea celorlalti; de la varsta de 8 ani autoevaluarea este/trebuie sa fie adeverita de colegi, invatator, adulti. Imaginea eului relationat la ceilalti incepe sa se formeze in jurul acestei varste.

In formarea si dezvoltarea eului pozitiv am plecat de la psihologia umanista in viziunea careia in fiecare om exista ceva pozitiv, care trebuie evidenciat. Autoevaluarea pozitiva din copilarie este in relatie cu multumirea si fericirea prezenta in viata de mai tarziu, in timp ce lipsa autoevaluarii pozitive sau o autoevaluare negativa duce la depresii, insuccese, dezvoltarea unor complexe, temeri. In acest context este foarte importanta atitudinea parintilor fata de dezvoltarea copilului. In relatia copil-parinte trebuie sa existe o impartire a controlului asupra activitatii lor. Aceasta inseamna coordonarea comuna, ea se bazeaza pe cooperarea intre parinti si copii. Autoevaluarea are conexiuni foarte stranse cu modelul de educare a copilului manifestat de parinti. Sunt trei componente ale educatiei care dezvolta autoevaluarea in directie pozitiva atat la parinti, cat si la invatatori: *acceptarea copiilor* (promovarea unei atitudini de acceptare si incredere), *definirea clara a limitelor* (sa fie clare restrictiile, ele ajuta la autodefinirea copiilor), *respectul individualitatii* (in limitele existente, copiii trebuie sa aiba posibilitatea exprimarii unor opinii proprii, luandu-se in considerare cerintele lor).

Cheia autoevaluarii pozitive este constientizarea faptului ca omul, intr-o oarecare masura, este capabil sa-si influenteze soarta. Copiii cu o autoevaluare pozitiva isi cunosc limitele, dar se simt productivi si eficienti. Existenta unor hotare poate chiar sa ofere un fel de siguranta si libertate.

Capitolul *Eul pozitiv* are ca obiectiv major relevarea valorii proprii persoane, dar si a valorii celorlalti. Elevii vor invata sa recunoasca si valoarea celui alt si sa primeasca ei insisi recunoasterea celor din jur; altfel spus elevul va fi constient de propriile sale valori, de propria sa putere. Aceasta prezinta conexiuni foarte stranse cu dezvoltarea capacitatilor de comunicare, cu rezolvarea creativa a conflictelor, cu asumarea raspunderii. In absenta complexelor de inferioritate si a temerii ca "Nu sunt capabil sa o fac", copiii sunt orientati spre succes, sunt mai toleranti cu colegii lor. Daca cineva nu este in situatia sa-l inteleaga pe celalalt, nu poate sa-i ofere nici o confirmare, nici o incurajare a faptelor sale.

Copiii vor descoperi trasaturi, comportamente identice cu ale lor, dar si diferite, vor avea o autoevaluare pozitiva, ceea ce va intari identitatea eului, vor invata sa-l aprecieze si pe

celalalt. Acest proces de invatare se poate realiza numai intr-o atmosfera care este caracterizata de respectul reciproc.

Cateva comportamente care accentueaza autoevaluarea elevilor, deci care ajuta si la formarea/dezvoltarea eului pozitiv, sunt:

- considerarea elevului ca o personalitate unica,
- acceptarea acestei personalitati unice si sprijinirea dezvoltarii ei,
- acordarea increderii in capacitatile/forta fiecarui copil, oferind copiilor diferite responsabilitati in viata scolara,
- cautarea in fiecare copil a acelui aspect pozitiv care il caracterizeaza si, bazandu-se pe acesta, garantarea unor succese scolare,
- deschidere fata de interesele si nevoile copiilor, ale fiecarui copil in parte,
- asigurarea climatului necesar exprimarii propriilor dorinte ale elevilor,
- tratarea cu seriozitate a problemelor copiilor,
- aprecierea si incurajarea gandurilor si opiniilor personale,
- includerea rezultatului muncii lor in procesul educativ,
- aprecierea in public a comportamentelor care s-au schimbat in directie pozitiva,
- criticarea intr-un cadru privat a comportamentelor negative, in loc de umilire in fata grupului,
- recunoasterea de catre invatatori a propriilor greseli.

1. Organizarea eficienta a timpului (Orarul meu zilnic)

Activitatea presupune o prima parte in care elevii lucreaza individual, in caiet, completand tabelul de la exercitiul nr.1, apoi se dezbate frontal continutul tabelelor intocmite. Discutia se poate orienta spre coroborarea diverselor modele de orare zilnice, in scopul intocmirii unei variante optime care sa mentina un echilibru intre diferitele tipuri de activitati (in vederea eficientizarii utilizarii timpului).

Elevii sunt pusi in situatia de a exprima pareri proprii privind optimizarea bugetului de timp.

2. Hobby-uri si preferinte (Hobby-ul meu)

Unitatea de invatare presupune inventarierea hobby-urilor existente in clasa, stabilindu-se, de la inceput, diferentele dintre “a avea un hobby” si “a-ti placea sa faci ceva”. Se va insista pe ideea motivarii de catre elevi a optiunilor lor, aratand totodata daca au urmat un model.

Activitatile desfasurate vor urmari atat formarea deprinderilor de a alege, sorta, clasifica si colectiona diverse obiecte, cat si descoperirea si dezvoltarea unor aptitudini ale elevilor.

Activitatea ofera fiecarui elev posibilitatea de a avea succes, de a fi ascultat de ceilalti, de a se simti important prin ceea ce face.

3. Exprimarea parerii (Parerea mea despre)

Prin aceasta unitate de invatare se urmareste raportarea elevilor la un anumit standard de comportament, invatatorul propunand clasei – prin discutii in grup, problematizare si joc de rol – recunoasterea trasaturilor de caracter si identificarea lor in experienta personala a copiilor.

Exercitiile din caiet sunt, de fapt, modalitati de autoevaluare, rolul invatatorului fiind acela de a-l ghida pe elev spre o apreciere cat mai obiectiva a propriilor trasaturi. Se urmareste, de asemenea, luarea unor decizii in situatii considerate critice pentru acest segment de varsta.

4. Eul pozitiv (Am incredere in mine)

Suportul de discutie pe acesta tema il constituie exercitiul nr.1 din caietul elevului, care este rezolvat individual, la inceputul orei. Prin discutii frontale se stabilesc drepturile si indatoririle comune (mentionate in caiet), apoi cele particulare (completarile enuntate de elevi).

Activitatea se poate continua prin propunerea unei teme: parintele sa mentioneze pe o foaie de hartie, nesemnata, daca elevul are si alte drepturi si indatoriri, nementionate in caietul elevului; listarea acestora va constitui suportul de discutie pentru ora urmatoare.

RELATIA CU CEILALTI

Participarea in viata clasei este importanta pentru ca ajuta dezvoltarea personalitatii, dezvolta capacitatea de comunicare, intelegerea celuilalt si invatarea de a conlucra cu ceilalti. Sentimentul de apartenenta si acceptarea de catre ceilalti devin factori importanti ai dezvoltarii personalitatii. Interactiunea in cadrul grupului este influentata si de efectul adultului, de comportamentele insusite acasa, de normele sociale ale colectivului de adulti. De la varsta de 8 ani se formeaza si incep sa se stabilizeze rolurile in cadrul grupului. Nu foarte multi copii au o pozitie determinanta in grup, o functie apreciata si de ceilalti dar, daca aceasta se manifesta, probabil ca ea va functiona si in viitor.

In relatia cu ceilalti copii se manifesta un sprijin si o raspundere reciproce. Este interesanta evolutia continutului intrebarii “cine este prietenul meu?”: la varsta de 3-4 ani prietenul este persoana “cu care ma joc”, iar la 9-10 ani, acela este prietenul cel mai bun cu care copilul a petrecut destul timp pentru a-l cunoaste, cu care are interese comune.

In cadrul incercarii de a se autodefini – deci in formarea imaginii eului – isi au rolul atat *eul subiectiv* (“Cum ma vad pe mine insumi”), cat si *eul atribuit* (“Cum ma vad altii”), si *eul reflectat* (“Imaginea pe care ceilalti mi-o prezinta”). Prin urmare, in formarea imaginii eului un rol important il are si opinia celorlalti. Un copil cu o imagine negativa a eului – copil care nici acasa nu primeste acea atentie pozitiva de care ar avea nevoie – va cauta sa iasa in evidenta cu orice pret pentru a obtine un minimum de atentie, caci critica presupune un mod de a fi luat in seama.

Componentele unitatii de invatare fac trimiteri la relatia copil-adult, relatia copil-copil, pozitia in grup/familie, activitati de socializare (excursii, plimbari, drumetii, spectacole, vizite).

Activitatile se bazeaza pe relatarea experientelor personale ale copiilor, avand suporturi concrete (fotografii, arbore genealogic, secvente filmate cu familia), care duc la identificarea diferitelor relatii pe care le poate stabili copilul cu ceilalti.

Prin joc de rol, activitati in aer liber se incearca incadrarea copilului in grupul social imediat si acceptarea de catre acesta a altor persoane, legarea de prietenii, participarea la diverse activitati comune, munca in echipa.

Finalizarea activitatilor realizate in afara clasei se va constitui intr-o discutie care va evidentia aspectele pozitive, rolul grupului in viata individului, dar si al individului in viata grupului.

Pentru concretizare oferim cateva sugestii in completarea exercitiului nr. 2 din caiet, privind arborele genealogic:

- Elevii vor completa desenul din caiet. Se pot purta discutii pe marginea acestuia.
- Invatatorul poate sugera elevilor ca acasa sa-si deseneze arborele genealogic pe o coala mare (A4, A3 sau chiar A2) pe care sa lipeasca fotografiile cu membrii familiei. “Arborele” va fi completat in timp cu noi “ramuri” in masura in care familia “se imbogateste” cu noi membri. Acest afis poate fi prezentat in clasa colegilor si expus in camera personala.
- In functie de cazurile concrete, alti copii din familie (de exemplu, veri) vor fi incitati de elevii clasei spre a-si realiza arborele genealogic, astfel incat sa poata fi comparate anumite “ramuri” comune ale aceleiasi familii printr-o confruntare de desene. O asemenea activitate clarifica gradele de rudenie si notiuni precum : stramos, urmas.

CALITATEA SERVICIILOR

Calitatea este “motorul” prin care clientul obtine:

- servicii demne de incredere
- satisfacerea necesitatilor
- aprecierea valorii banului (pretul)
- manifestarea unor comportamente potrivite

Acestea induc ofertantului satisfactia in munca, respectul clientilor, scaderea stresului, siguranta la locul de munca, mandrie pentru organizatia (firma) din care face parte si, in final, clienti fideli care vor contribui la supravietuirea si dezvoltarea organizatiei respective.

In educarea pentru calitate a copilului, acesta este, la un moment dat, beneficiarul unor servicii oferite de diverse institutii, organizatii, firme etc. si astfel este imperios necesar ca el sa fie introdus, initiat, asupra drepturilor si obligatiilor pe care le are in acest context.

In actiunea educativa se porneste de la insusirea de catre elevi a cerintelor si regulilor formulate de adulti, apoi copilul incepe sa inteleaga si sa aplice regulile conforme cu importanta si necesitatea acestora filtrate de sentimentele, motivatiile si judecatile de valoare personale.

Copilul, ca membru al unei colectivitati, familii, este participant activ la aspectele cotidiene ale vietii: face mici cumparaturi, intra in localuri de alimentatie publica, merge la teatru, film, spectacole, isi petrece timpul liber in tabere, in statiuni.

Pus in contact cu ofertantul de servicii, el trebuie sa invete sa evalueze ceea ce i se ofera, sa incerce sa aleaga, sa pretinda ceea ce doreste etc., deci sa-si dezvolte un comportament minim in calitatea lui de beneficiar, dar si sa respecte anumite reguli. Deci copilul trebuie sa fie ajutat sa inteleaga dreptul lui de a cere calitate in serviciile care i se ofera, dar si faptul ca, la randul lui, trebuie sa incerce sa ofere calitate.

Exercitiile din caietul elevului ancoreaza copilul in realitatea cotidiana, in calitatea lui de consumator/beneficiar al produselor si serviciilor. Invatatorul trebuie sa defineasca pe intelesul copiilor termenii: producator/ofertant; consumator/beneficiar/client; produse, servicii; cost/pret; apoi retentia se asigura prin brainstorming, cerandu-li-se elevilor sa exemplifice, prin jocuri situationale, cand sunt ei producatori sau consumatori. Unele exemple pot fi dramatizate. Transferul cunostintelor se realizeaza prin vizita la magazin, unde copilul va trebui sa noteze cat mai obiectiv cele observate.

Prin continutul “Raportul aspect – calitate – valoare in nutritie” se urmareste aprecierea calitatii alimentelor, diferentierea alimentelor naturale de cele sintetice, justificand aportul

alimentelor naturale la crearea si mentinerea starii bune de sanatate, constientizarea statutului de cumparator al elevului.

Jocul de rol (propus la exercitiul nr. 12) are drept scop punerea elevului in situatia de a oferi idei, sugestii, modalitati, opinii personale privind imbunatatirea calitatii serviciilor, in calitatea lui de ofertant, precum si sublinierea asteptarilor lui, in calitate de consumator.

IMBUNATATIREA CALITATII MEDIULUI

Ocrotirea naturii si protectia mediului ambiant nu este in prezent numai o problema biologica. Ea este si ramane si pe viitor o problema pedagogica, etica si sociologica si angajeaza atat elevul din clasa I cat si pe cel din clasa a XII-a, pe tineri si adulti, practic pe toata lumea.

Copilul traieste si se dezvolta in lumea infinit de variata a fenomenelor naturii, a vietii sociale si a mediului care il inconjoara. El este familiarizat cu o serie de notiuni si cunostinte insusite la celelalte discipline de curs si astfel e capabil sa interpreteze la nivelul varstei aceste cunostinte, sa sesizeze diferentele tipice si semnificative dintre un mediu poluat si altul mai putin poluat; el intuieste ce inseamna un echilibru biologic si la ce consecinte dezastruoase se poate ajunge prin modificari substantiale ale acestuia; el cauta sa descopere relatiile de cauzalitate intre diferitele procese si fenomene observate. In consecinta, copilul manifesta curiozitate, interes, dorinta de a apara cu fortele lui modeste frumusetile inestimabile ale naturii, dar este totodata capabil sa intervina in imbunatatirea mediului ambiant.

In acest context, el va fi indrumat spre a constientiza legatura ce exista intre calitatea vietii, calitatea personala si calitatea mediului.

Prin excursii, plimbari, vizite, drumetii, tabere etc., copiii vor fi pusi in situatia de a observa, consemna, evalua calitatea mediului, dar li se va cere sa avanseze si idei, studii, modalitati de imbunatatire a calitatii acestuia.

Se va accentua in permanenta rolul pe care ei, copiii, il pot avea in acest sens, cat si importanta sentimentelor de satisfactie, de implinire pe care munca bine facuta le-o ofera.

Propunem ca activitate de debut pentru acest capitol organizarea unei excursii/plimbari cu tema "Localitatea mea":

Obiectul: Educatie pentru calitate

Subiectul: Localitatea mea

Obiective: La sfarsitul activitatii, elevii vor fi capabili:

1. sa stabileasca asezarea localitatii dupa coordonate geografice
2. sa prezinte principalele institutii din localitate

3. sa enumere minimum doua aspecte de interes pentru un vizitator
4. sa semnaleze eventualele neajunsuri (aspecte negative) din cadrul localitatii.

Tipul lectiei: activitate in afara clasei

I. *Pregatirea activitatii* : Invatatorul va stabili data, durata si itinerariul plimbarii prin localitate (mijloc de transport, daca e necesar).

Se vor comunica elevilor materialele de care au nevoie: echipament, carnet de insemnari, hrana etc.

II. *Desfasurarea activitatii:*

Se face verificarea echipamentului, se dau indrumari asupra conduitei, se reamintesc regulile de circulatie si securitate.

Etape:

- a) Se respecta itinerariul stabilit, urmand ca la fiecare oprire sa se consemneze obiectivele de interes turistic si social intalnite. Se va avea grija ca elevii sa noteze ceea ce au observat.
- b) Activitatea trebuie sa aiba si caracter recreativ. Elevii vor fi dusi intr-un parc, un loc de joaca etc., pentru a se putea destinde.
- c) In functie de durata afectata activitatii, elevilor li se va oferi ocazia sa ia o gustare.
- d) Este de dorit ca la final sa se faca aprecieri asupra comportamentului elevilor de catre colegi (elevi) si invatator.

III. *Prelucrarea datelor:*

In ora urmatoare se va face evaluarea, cerandu-se elevilor sa rezolve exercitiul nr. 1 din caiet.

Exercitiul nr.5 il situeaza pe elev in calitatea de utilizator de aparatura casnica, unelte etc., mijloace de imbunatatire a calitatii existentei umane, de usurare a muncii omului. In acelasi timp, acestea pot provoca accidente utilizatorilor, prin manuire defectuoasa, sau pot fi factori perturbanti/poluanti ai mediului. Invatatorul le poate cere elevilor gruparea acestor obiecte, dupa anumite criterii (curatirea camerei, curatirea baii, curatirea curtii, gatit, pregatirea mesei, pastrarea vestimentatiei etc.).

Elevii pot prezenta din propria experienta diverse exemple de poluare/distrugere a mediului inconjurator. Se va insista asupra masurilor pe care si ei le vor putea lua in vederea prevenirii unor astfel de situatii.

Vor fi prezentate modele de prezervare a mediului (in acest caz copiii pot interveni cu exemple proprii).

Miniproiectul “Cum sa ne infrumusetam scoala?” (recomandat la clasa a IV-a) reia, la nivelul copilului de clasa a IV-a, etapele unui proiect pe care o organizatie si le propune in efortul de a ridica standardele de calitate ale activitatii sale. In acest sens, miniproiectul propus reface la nivel “micro”, elementar, pasii pe care unitatile producatoare sau furnizoare de servicii ii parcurg in viata reala pentru a-si asigura viabilitatea pe piata concurentiala. Parcurgerea etapelor de mai jos este, prin urmare, deosebit de formativa in spiritul educatiei pentru calitate.

Durata si desfasurarea proiectului:

- in timpul si in afara orelor de curs
- momente de evaluare a stadiului in care se afla fiecare echipa, de modificare/remaniere a planului initial etc.
- folosirea orelor de abilitati pentru realizarea obiectivelor

Etape:

1. *Identificarea aspectelor nesatisfacatoare ale amenajarii scolii* (observarea, consemnarea celor constatate – activitate pe grupe, perechi sau individuala). Invatatorul va imparti sarcini precise fiecarui grup (parter, salile de la etajul I etc.). Se vor realiza fise de observare cuprinzand:
 - a. curatenia
 - b. amenajarea salilor observate
 - c. ornarea salilor
 - d. daca sunt bine utilizate incaperile (spatiile) din scoala

Va fi purtata o discutie cu toata clasa pe baza aspectelor constatate – in urma prelucrarii ideilor dintr-un brainstorming se va stabili o lista de prioritati (ce e mai important de schimbat).

2. *Stabilirea unui plan de actiune pentru infrumusetarea scolii* (brainstorming, conversatie dirijata, dezbateri). Pornind de la lista de prioritati, se imparte clasa pe grupe, fiecare grup primeste o problema din lista intocmita. Copiii vor cauta solutii pentru a o rezolva, chiar invatatorul poate da solutii.
3. *Identificarea resurselor pentru punerea in aplicare a planului* (invatarea prin descoperire, problematizarea). La aceasta etapa activitatile sunt centrate pe intuirea caracterului limitat al resurselor; se va realiza prin confruntarea solutiei propuse cu posibilitatile existente de a o pune in practica. Copiii vor face o lista de resurse de care au nevoie (materiale, obiecte, unelte, deseuri re folosibile). Lista este confruntata cu posibilitatile reale, locale.

4. *Stabilirea echipelor si/sau a colaboratorilor.* In functie de solutia propusa la modul ideal si de resursele existente, se pot cauta colaboratori din scoala, din afara scolii, parinti etc.
5. *Delegarea sarcinilor* - copiii isi asuma roluri in functie de aptitudinile, interesele si preferintele fiecaruia. La formarea echipelor de lucru si delegarea sarcinilor, invatatorul va sprijini elevii sa-si constientizeze aptitudinile existente si rolurile pe care si le pot asuma; echipele trebuie sa fie echilibrate si in functie de amplitudinea sarcinii. Invatatorul va avea ca obiectiv instaurarea unui climat de colaborare in stabilirea sarcinilor privind si rolurile in cadrul echipei.
6. *Reclama actiunii* (realizarea de afise, invitatii, reclame audio, audio-video, foto, cu ajutorul cuvintului si al imaginii). Un grup va avea ca sarcina promovarea actiunii in cadrul scolii; componenta: un desenator; un elev cu abilitati pentru comunicarea scrisa; in functie de posibilitati, un elev pentru partea tehnica (audio-video); pentru reclama audio-video, grupul va putea avea in componenta un elev cu aptitudini muzicale.
7. *Finalizarea proiectului* – se va realiza in saptamanile de evaluare. Evaluarea externa se poate realiza prin invitarea unor colegi din alte clase pentru a vedea ce s-a infaptuit. Invatatorul poate finaliza actiunea prin organizarea unei petreceri/serbari cu elevii clasei. Cu acest prilej, se pot acorda diplome de participare la actiune.

ANEXE

Brainstormingul – metoda “asaltului de idei” – consta in emiterea unor intrebari succesive care sa faciliteze raspunsurile spontane ale elevilor. Aceste raspunsuri sunt listate, apoi sunt selectate cele reprezentative pentru un segment cat mai mare de elevi.

Invatarea prin activitate pe grupe de elevi antreneaza toti elevii, fiecaruia oferindu-i-se sansa de a-si spune parerea, fiecare asumandu-si o sarcina, constient de contributia pe care trebuie sa o aduca bunei desfasurari a activitatii grupei.

Invatarea prin descoperire – este o metoda activa prin care se intelege invatarea prin cautari si studii personale, elevul fiind pus in situatia descoperitorului, ajungand prin efort personal la reconstituirea unor cunostinte sau ipoteze de lucru. Are un puternic caracter formativ, dezvolta la elevi atentia, perceptia, gandirea divergenta, formandu-le priceperi si deprinderi de munca intelectuala.

Jocul de rol este o activitate in care elevii sunt pusi in situatia de a-si asuma diverse roluri, fiind nevoiti sa ia o decizie, sa rezolve probleme, adica sa-si dezvolte gandirea critica.

Problematizarea este o metoda activa, constand in crearea unei situatii-problema a carei rezolvare tinde sa starnasca interesul si curiozitatea elevilor. Are o puternica valoare formativa, angajand capacitatile intelectuale ale elevilor in vederea prelucrarii si integrarii informatiilor cunoscute in structuri noi pentru a afla solutia problemei.

Studiul de caz este metoda ce consta intr-o confruntare directa cu o situatie din viata reala, ajuta la desprinderea particularului din general, dar si la formularea unor concluzii generalizatoare pornind de la premise particulare. Este un exercitiu de cautare si descoperire de noi argumente si judecati de valoare.

SINOPSIS

Unitati de invatare	Continuturi	Obiectivele invatarii	Activitati de invatare	Nr. orientativ de ore
Autocunoasterea 1. Organizarea eficienta a timpului (Orarul meu zilnic)	<ul style="list-style-type: none"> - bugetul de timp - agenda saptamanii 	<ul style="list-style-type: none"> - sa intocmeasca planificarea zilnica a activitatilor - sa faca propuneri pentru utilizarea eficienta a timpului - sa exprime pareri privind optimizarea bugetului de timp 	<ul style="list-style-type: none"> - exercitii de completare - comentariu - dezbatare 	2
2. Hobby-uri si preferinte (Hobby-ul meu)	<ul style="list-style-type: none"> - activitati pentru timpul liber - hobby-uri 	<ul style="list-style-type: none"> - sa diferentieze activitatile pentru timpul liber si hobby-uri - sa descrie diferite activitati - sa motiveze un hobby 	<ul style="list-style-type: none"> - exercitii de completare - exercitii de investigare 	2
3. Exprimarea parerii (Parerea mea despre...)	<ul style="list-style-type: none"> - trasaturi de caracter - decizie - solutii la probleme controversate 	<ul style="list-style-type: none"> - sa recunoasca trasaturi de caracter - sa identifice in experienta personala activitati care ilustreaza trasaturi de caracter - sa se raporteze la un anumit standard de comportament, ales de el 	<ul style="list-style-type: none"> - discutie in grup - problematizare - exercitii de selectie - jocul de rol 	3
4. Eul pozitiv (Am incredere in mine)	<ul style="list-style-type: none"> - drepturi si indatoriri - imaginea de sine - increderea in sine 	<ul style="list-style-type: none"> - sa diferentieze intre ce vrea si ce trebuie sa faca - sa compare drepturi si indatoriri - sa descopere parerea celorlalti fata de sine si sa se raporteze la aceasta 	<ul style="list-style-type: none"> - exercitii de povestire - exercitii de selectie si de completare - problematizare - discutie in grup 	3
Relatia cu ceilalti (Relatia mea cu ceilalti)	<ul style="list-style-type: none"> - relatia copil-adult - relatia intre clase - locul in grup/familie - excursia in grup - spectacole 	<ul style="list-style-type: none"> - sa identifice diferitele relatii pe care le poate stabili cu ceilalti - sa-si defineasca locul in grup - sa stabileasca anumite criterii de integrare in diferite grupuri - sa enumere si sa descrie activitati care se pot desfasura in grup 	<ul style="list-style-type: none"> - relatare de experiente personale - activitate practica (arborele genealogic) - desene si colaje - prezentare de fotografii 	5
Calitatea serviciilor	<ul style="list-style-type: none"> - ingrijirea si pastrarea 	<ul style="list-style-type: none"> - sa motiveze preferinta pentru un 	<ul style="list-style-type: none"> - vizita la magazine 	

	<ul style="list-style-type: none"> - vestimentatiei - moda - raportul aspect – calitate - valoare in nutritie - alimentatie echilibrata 	<ul style="list-style-type: none"> magazin, un obiect de vestimentatie etc. - sa exprime opinii despre moda - sa enumere criteriile de alegere a vestimentatiei - sa stabileasca criteriile pentru aprecierea calitatii serviciilor in magazine - sa intocmeasca un meniu - sa diferentieze intre alimentele naturale si cele sintetice - sa formuleze idei (sa ofere solutii) pentru imbunatatirea calitatii serviciilor 	<ul style="list-style-type: none"> - discutie in grup - dezbateri - expunere - completare de tabel - exercitii de selectare - exercitii de inventariere - jocul de rol 	6
Imbunatatirea calitatii mediului	<ul style="list-style-type: none"> - urbanizarea mediului - calitatea mediului - siguranta si securitate in utilizarea aparatelor - calitatea receptarii datelor/informatiilor si veridicitatea lor: afis, reclama 	<ul style="list-style-type: none"> - sa enumere locuri de interes din zona in care locuieste - sa identifice lipsuri in sistematizarea localitatii si sa propuna solutii de ameliorare - sa grupeze aparatele casnice si uneltele dupa criteriile enumerate in clasa - sa identifice cauzele poluarii mediului si sa ofere solutii de remediere si de prevenire a poluarii - sa enunte modalitati de reciclare a deeurilor - sa identifice aspecte nesatisfacatoare ale amenajarii scolii - sa stabileasca un plan de actiune pentru infrumusetarea scolii - sa identifice resursele necesare pentru punerea in aplicare a planului - sa finalizeze actiunea 	<ul style="list-style-type: none"> - colectii de fotografii - plimbare in localitate - desen/proiectare de cladiri - prezentare de desen - exercitii de grupare - activitate practica de prim-ajutor - brainstorming - studiul de caz - comentariu de imagini - miniproiect - activitati in grup - reclama actiunii 	7

PARTEA A II-A

CAIETUL ELEVULUI

(CLASELE A III-A A IV-A)

ORARUL MEU ZILNIC

1. Intocmeste orarul tau zilnic, completand coloanele tabelului de mai jos:

Ora	Activitatea	Timp alocat (Durata)

a. Arata cat timp dedici urmatoarelor activitati:

- odihna _____
- invatare _____
- activitati gospodaresti _____
- joaca _____

b. Cat timp iti aloca distractiei?

c. Ce faci sambata si duminica? Prin ce difera orarul tau de sfarsit de saptamana de orarul zilelor lucratoare?

d. Ce ai vrea sa schimbi din orarul tau zilnic? De ce?

e. Exprima printr-un desen activitatea ta preferata.

HOBBY-UL MEU

1. Continua afirmatiile:

- Eu sunt bun la _____

- In timpul liber imi place sa _____

2. Consideri ca ai un hobby? Daca da, enumera cateva din motivele pentru care aceasta preocupare a devenit un hobby.

3. Descopera hobby-urile membrilor familiei. Completeaza tabelul de mai jos.

Membrii familiei	Hobby

4. Descrie activitati pe care le-ai face cu placere!

PAREREA MEA DESPRE...

1. Citeste lista de mai jos:

egoist	prietenos	controlat
constiincios	binevoitor	iritat
nerabdator	las	obiectiv
abil	perseverent	vesel
lenes	independent	repezit
mincinos	politicos	cuminte
destept	linistit	neprietenos
altruist	rabdator	popular
trist	prost	deschis
indraznet	barfitor	serios
dur	cinstit	indiferent
uituc	saritor	dezordonat

a. Alege trasaturile care crezi ca te caracterizeaza!

b. Alege trasaturile care n-ai vrea sa te caracterizeze, dar te caracterizeaza!

c. Alege trasaturile pe care le-ai dori, dar nu le ai!

2. Explica semnificatia termenilor de mai jos, cu exemple luate din propria ta experienta:

- sinceritate

- para

- agresivitate

- bunavointa

- invidie

- minciuna

- darnicie

- intrajutorare

3. Nu e usor sa decizi:

- Prietenul tau se joaca intr-o baltoaca. Te cheama si pe tine. Ce faci?

- Prietenul tau pune o cursa de prins pasarele. Tu ce faci?

- Vasile pune sare peste prajitura Ioanei. Tu ce faci?

4. Relateaza o intamplare in care ai fost pus in situatia sa alegi/sa iei o decizie.
Consideri ca ai decis corect?

AM INCREDERE IN MINE

1. Subliniaza enunturile care se potrivesc afirmatiei:

- Am crescut. Ce vreau sa mai fac?
- Am crescut. Ce trebuie sa fac?

Completeaza listele, daca este cazul.

Ce VREAU sa mai fac?

- sa ma culc mai devreme
- sa pot pleca singur la prieteni
- sa aprind singur focul (la aragaz, in soba)
- sa vad si filme pentru adulti
- sa fac singur cumparaturile la librerie, in magazine
- sa am si eu cheia casei
- sa ma duc singur la doctor, la stomatolog
- sa pot pleca singur in excursii
- sa imi administrez singur banii de buzunar
- sa ma imbrac cum vreau
- sa pot sta singur acasa mai multe ore
- sa pot pleca singur sa ma joc
- sa pot merge pe strada si dupa ce s-a inserat

- _____
- _____
- _____

Ce TREBUIE sa fac?

- sa am grija de fratiorul meu, in lipsa parintilor
- sa duc gunoiul
- sa-mi invelesc cartile si caietele
- sa-mi cos nasturii lipsa
- sa sterg vasele
- uneori, sa si spal vase
- sa-mi fac patul dimineata si seara
- sa curat cartofii si celelalte legume
- sa-mi pregatesc singur micul dejun si gustarea
- sa spal pe jos
- sa fac curatenie in camera mea
- sa sterg praful

- _____
- _____
- _____

Aduna cate drepturi si cate indatoriri ai. Ce constati? Discuta cu parintii tai rezultatul.

2. Enumera cinci trasaturi pozitive ce il caracterizeaza pe colegul tau de banca. Dupa efectuarea exercitiului, faceti schimb de caiete. Consideri ca aceste trasaturi te caracterizeaza?

3. Seara exclami: Ce bine a fost astazi! Relateaza ce te-a determinat sa rostesti aceste cuvinte!

4. Ce ai putea face ca sa te simti mai bine? Enumera cel putin cinci modalitati!

RELATIA CU CEILALTI

1. Lipeste o fotografie cu familia ta. Prezinta-i pe membrii familiei tale.

a. Cum poti exprima iubirea ta fata de parinti, bunici, frati?

b. Cu ce o ajuti pe mama ta?

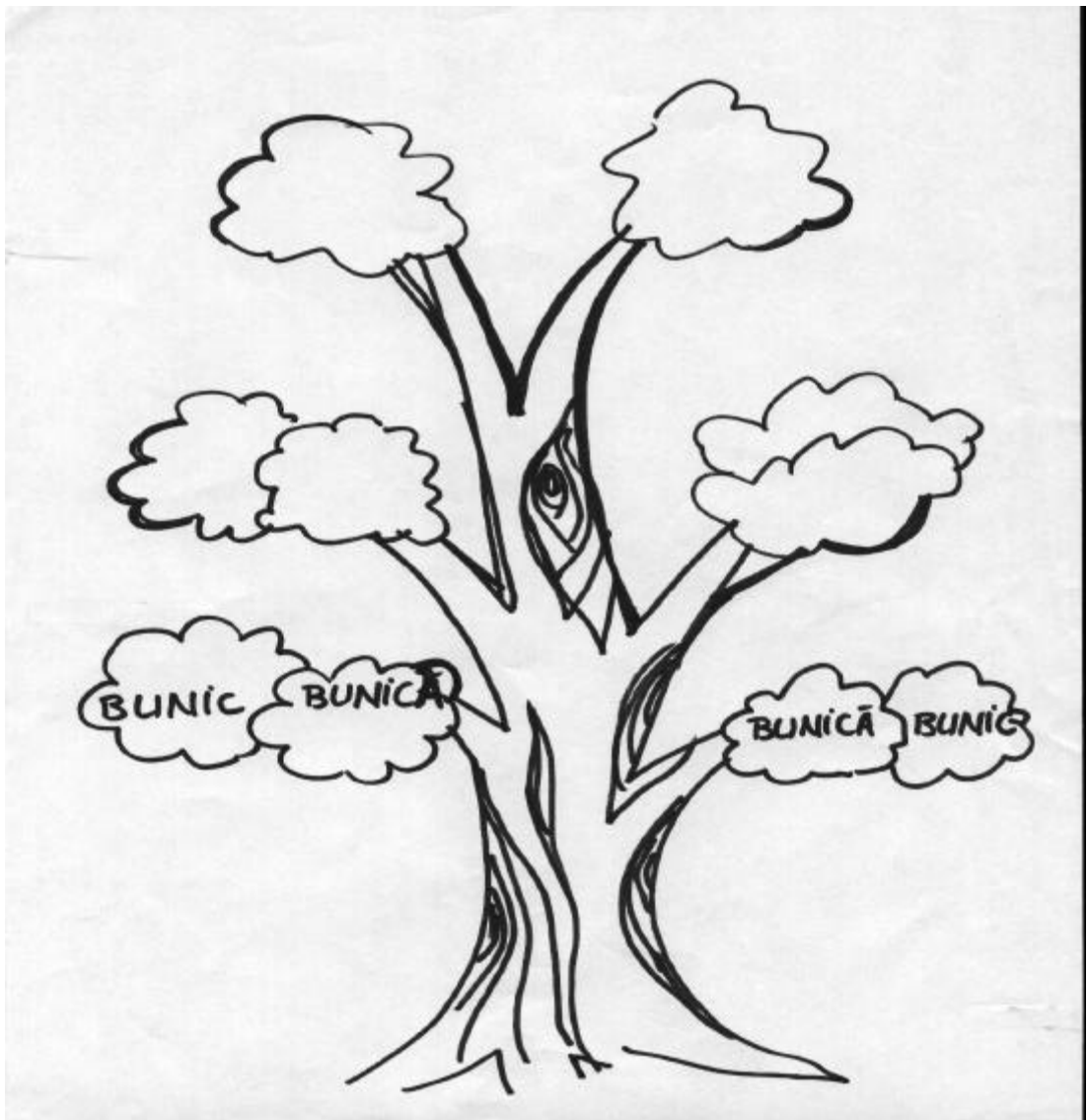
c. Dar pe tatal tau?

d. Pe bunicii tai?

e. Pe fratii tai?

f. Ce simti cand ajuti pe cineva?

2. Intocmeste arborele tau genealogic, completand spatiile goale cu numele, gradul de rudenie si, eventual, fotografia.

3. Descrie trei activitati pe care le-ai face cu parintii.

4. Ce simti daca :

a. te imbratiseaza mama

b. o ajuti pe bunica

c. te felicita doamna invatatoare

d. te cearta vecinul

e. ti-ai intristat colegul

5. Deseneaza sau lipeste o fotografie care sa reprezinte o activitate desfasurata impreuna cu alti copii. Explica-le colegilor semnificatia imaginii.

6. Gasiti trei activitati pe care le-ati putea face cu colegii din alte clase.

7. Ati plecat in excursie, la munte, sunteti cazati in corturi. Incepe ploaia. Cum va petreceti timpul?

8. Te duci la spectacol. Iti place sa fii insotit de:

- a. parinti
- b. bunici
- c. prieteni
- d. colegi

Explica de ce.

CALITATEA SERVICIILOR

1. Impreuna cu doamna invatatoare faceti o plimbare in localitatea voastra. Inventariati magazinele alimentare si cele cu produse vestimentare si de incaltaminte.

2. Care magazin ti-a placut cel mai mult si de ce?

3. Cum te imbraci?

a. pentru a merge la scoala

b. pentru a viziona un film

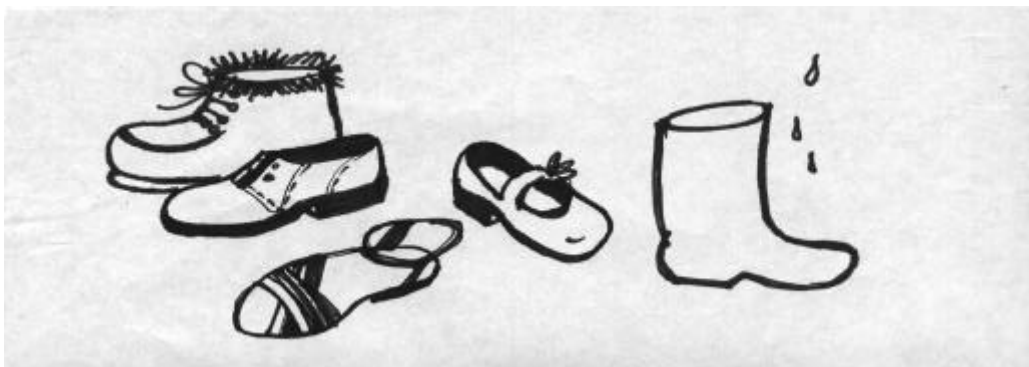
c. pentru a te duce la o aniversare

d. pentru a pleca in excursie la munte

4. Cum alegi imbracamintea adecvata momentului?

5. Iti place sa fii imbracat modern? Ce inseamna pentru tine moda?
Impartaseste parerea ta cu prietenii si colegii!

6. Ce pantofi se poarta? Da exemple de incaltaminte utilizata in diferite momente ale zilei, anotimpuri, ocazii.

7. Ai crescut. Ai nevoie sa-ti schimbi garderoba.

a. Cu cine te duci la cumparaturi?

b. De unde cumperi?

c. Cine iti alege imbracamintea, incaltamintea si celelalte accesorii?

d. Enumera criteriile dupa care sunt alese hainele, incaltamintea si celelalte accesorii!

8. Prezinta colegilor ultimul articol de imbracaminte (accesoriu de imbracaminte) pe care ti l-ai cumparat singur!

9. Intocmeste meniul saptamanii:

Ziua	Mic dejun	Gustare	Pranz	Gustare	Cina
Luni					
Marti					
Miercuri					
Joi					
Vineri					
Sambata					
Duminica					

Subliniaza cu rosu alimentele de provenienta vegetala si cu albastru pe cele de provenienta animala.

10. Alege din lista de mai jos alimentele pe care le consideri a fi cele mai sanatoase:

conserva de peste	portocale
unt	morcovi
ciorba de perisoare	castraveti
file de salau	suc natural de fructe
sucuri concentrate	cartofi copti
ciocolata	cirese
cartofi prajiti	iaurt de fructe
cascaval	hamburger
mere	vata de zahar
supa de pui	sarmale
tort	budinca din praf de budinca
supa din concentrat	salata de fructe

Nu tot ce este bun este si sanatos!

11. Du-te in magazinul frecventat cel mai des! Urmareste:

- servirea
- decorarea si aranjarea magazinului
- curatenia

12. Ce-ai face tu daca ai fi patronul magazinului vizitat?

IMBUNATATIREA CALITATII MEDIULUI

1. Soseste un prieten de-al tau din alta localitate. Ce i-ai arata din orasul/satul tau natal, care ar fi locurile pe care le-ati vizita? Aduna imagini-foto pe care i le-ai putea da amintire.

2. Proiecteaza o cladire in spatiul liber al imaginii de mai jos.

3. Proiecteaza o casa pentru familia ta. Explica proiectul realizat colegilor tai.

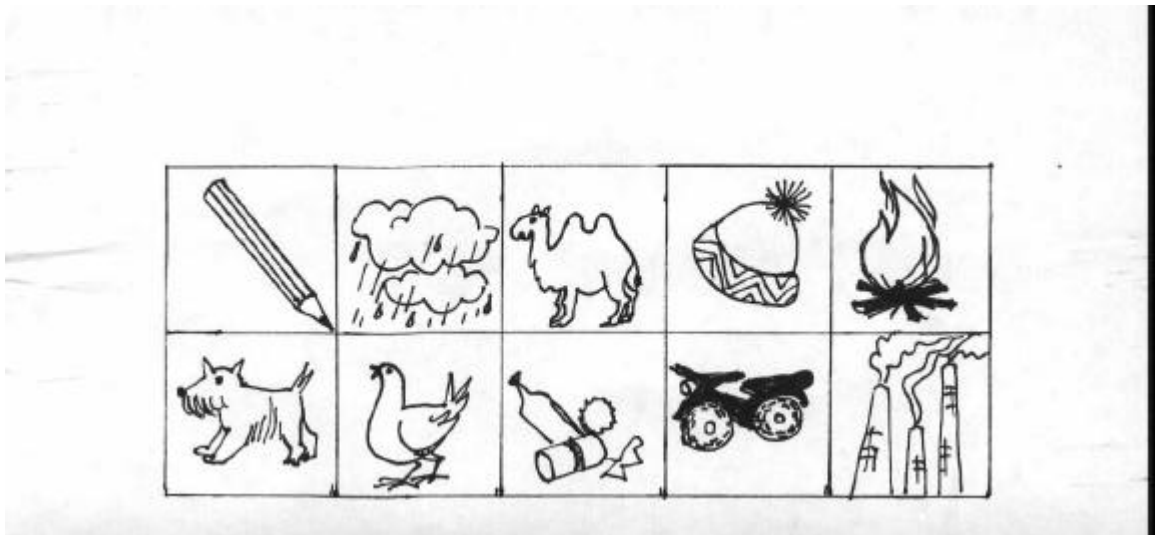
4. Deseneaza o casa pentru personajul tau preferat din desenele animate.

5. Enumera aparate casnice si unelte, aratand la ce folosesc ele.

6. Alege din obiectele de mai sus pe cele care pot provoca accidente/ poluare.

7. Te-ai taiat la deget. Cum procedezi?

8. Priveste imaginile de mai jos:

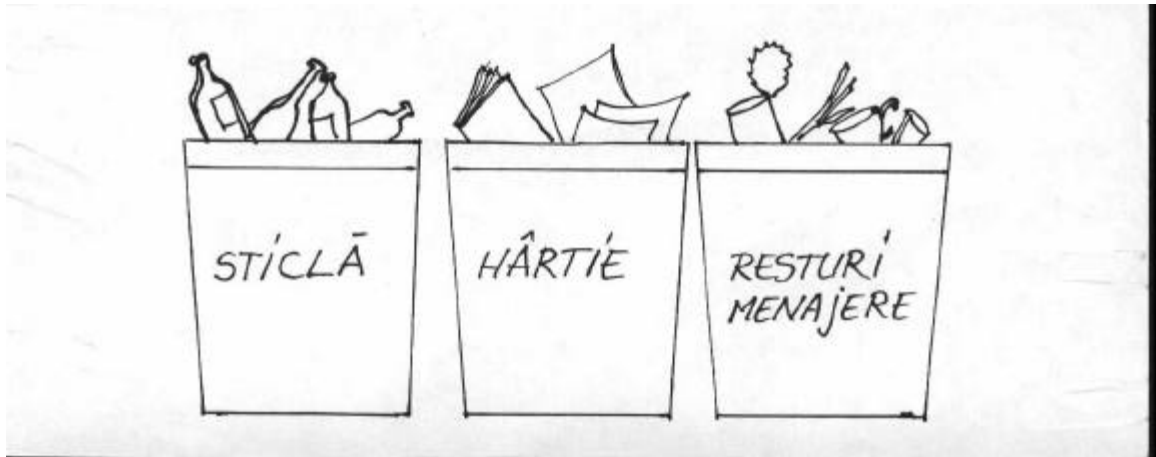

a. Alege acele imagini care sugereaza poluarea mediului. Explica alegerea ta.

b. Povesteste o intamplare in care ai observat actiuni care au daunat mediului.

c. Cum poti preveni astfel de situatii?

9. Iata cum ar trebui depozitat gunoiul! Explica de ce!

10. Propuneti ce se poate face cu continutul fiecarui container!

11. Scrie cinci sfaturi pe care le-ai da prietenului tau care se duce in padure!

13. Realizati proiectul *Cum sa ne infrumusetam scoala?*